

SNILLEBLIXTEN

KARIS - BILLNÄS
GYMNASIUM

Nr 7 hösten 2007

Pris: 2€



Afrikansk igelkott

Hur är det att ha en afrikansk dvärgigelkott som husdjur? Visste du t.ex. att igelkotten på samma sätt som hamstern gillar att springa i ett plasthjul och att den gillar saker som prasslar.

Läs mer om hur det är att ha och sköta om en afrikansk igelkott på [sidorna 5-6](#).

Estland-Lettland

”Med motvilliga steg och med gråten i halsen gick jag mot Mannerheimstatyn i Helsingfors 24.9 mot en buss som skulle ta mig på en resa som jag var övertygad om att skulle bli de värsta fyra dagarna i mitt liv.”

Läs vidare om hur det var att åka på studieresa till Estland och Lettland där alla guidningar och studiebesök gick på finska. [Sidorna 6-9](#).



Texas Hold'em heter en pokervariant som blivit enormt populär den senaste tiden.

Läs om hur man spelar och om alla de bästa spelarna på [sidorna 10-14](#).

Recensioner av en nyutkommen bok och en film på [sidorna 17](#) och [18](#).



Innehåll:

- Är det befogat att ha musik och bildkonst som obligatoriska kurser i gymnasiet s. 3
- Fest hela natten lång s.4
- Afrikansk dvärgigelkott –en taggboll som husdjur s.5-6
- En lärorik resa s.7-9
- Texas Hold'em s.10-14
- Spelautomater s.15-16
- Harry Potter och Dödsrelikerna s.17-18
- Ocean's thirteen s.18
- Lüscher's färgtest s.19
- Nightwish kommer igen s.20-22
- Den finlandssvenska kanalen-FST5 s.23



F.v. Joakim Nyman, Emilia Nyberg (foto), Daniela Lindberg, Andrea Wickström, Janne Johansson, Gustaf Westerholm, Timo Broman (layout), Sofia Ekblom, Sandra Böckerman

Är det befogat att ha musik och bildkonst som obligatoriska kurser i gymnasiet?

I gymnasiet måste man antingen välja två musikkurser och en bildkonstkurs, eller tvärtom d.v.s en kurs i musik och två kurser i bildkonst. Borde dessa vara valbara ämnen istället för obligatoriska i gymnasiet, som ändå är en frivillig skola? Och hur kommer det sig att det är just bildkonst och teckning men inte huslig ekonomi, slöjd eller handarbete som är obligatoriska ämnena?

På frågan vad man har för nytta av dessa ämnen i de fortsatta studierna och hur lärarna och skolan motiverar eleverna att studera dessa skulle jag själv svara att det är ganska omotiverande för den som är negativt inställd till ämnena, att sitta där, medveten om att man aldrig kommer att använda dem i sitt framtida yrke, och tänka på vad man kunde ha gjort istället. De tillfrågade eleverna tyckte att man borde få välja ena, ifall man inte tycker om eller inte har talang i det andra ämnet. Teckningslärare Rolf "Guru" Grandell motiverar teckning som ett obligatoriskt ämne med att det erbjuder allmänbildning om vår västerländska kultur medan Tobias Udd, lärare i musik säger så här om musiken: "Musikundervisningen borde inrikta sig mera på att skapa goda musikkonsumenter hellre än gitarrvirtuoser, dvs att eleverna lär sig känna igen olika musikstilar genom att lyssna och att de t.ex. kan analysera musiken så att de kan svara på frågan varför de tycker att AC/DC:s High way to

hell är en bra låt, alltså inte bara ge svar som typ: låter bra, grannen tycker om det, inte vet jag... den är bara bra o.s.v.". Tobias Udd tror inte att en elev som inte visat intresse för musik i högstadiet heller kommer att göra det i gymnasiet. Grandell menar också att det är de elever som är genuint intresserade av ämnet som motiverar läraren.

Vad behövs teckning/musik till om man inte blir tecknings-

ken, exempelvis kan man bli rockmusiker eller varför inte filmregissör. De tillfrågade eleverna ansåg sig inte ha någon användning för ämnena i sina framtida yrken.

Jag ställer mig ännu frågan varför just teckning och musik? Varför inte slöjd, huslig ekonomi eller handarbete? Erbjuder inte huslig ekonomi, slöjd och handarbete mer praktisk nytta än de två nuvarande?



Karis-Billnäs gymnasium

eller musiklärare eller dagistant/farbror? För många kan den obligatoriska teckningen och musiken i skolan vara början till ens tecknande eller musicerande på fritiden och att ha det som hobby, så som andra utövar t.ex golf, friidrott, slöjd eller dylikt. Men för dem som upptäckt att teckning inte är deras grej kan det kännas orättvist

Grandell menar att det finns annat i livet än arbete och studier, att många har fått en meningsfull fritid genom teckning och hänvisar till hur populära medborgarinstitutets kvällskurser är. Han tycker att det finns många alternativ inom teckningen och musi-

Själv anser jag som de tillfrågade eleverna att orsaken till att de praktiska ämnena från högstadiet inte finns på gymnasiets läroplan är pengar. Vare sig man vill eller inte så har man mera praktisk nytta av slöjd, huslig ekonomi eller handarbete. Rolf Grandell anser att orsaken är att dessa ämnen sedan antiken ingått i den allmänbildande undervisningen. "Bilderna behöver ni i alla andra ämnen när ni redovisar för era arbeten. En bild säger mer än 1000 ord."

Slutligen kan jag bara konstatera att de lärare som jag ställde frågorna till försvarade sina ämnen och tyckte att de bör vara obligatoriska. Själv är jag av den åsikten att de borde vara tillvalsämnen medan en del elever tyckte att man gott kunde välja ett av dem som obligatoriskt.



Joakim

Fest hela natten lång

Efter en lång arbetsvecka fylld med krav och prestationer kan det vara skönt att på lördagskvällen få slappna av tillsammans med vännerna, kanske ta ett stop på en pub eller kliva i feststassen, leta upp närmaste krog och i dansens tecken roa sig hela natten lång.

Nu är det slut med de ibland så frustrerande veckoslut när det pirrat i hela kroppen och man inte kunnat sitta still i brist på aktiviteter, när ingen har ordnat fest och hjärnan varit tom på ideér... För den 18 år fyllda ungdomen öppnar sig plötsligt en helt ny värld att ta del av – kroglivet. Festen pågår nonstop för alla som orkar, dansgolvet vibrerar av fart och fläkt, och därtill bjuds det på en härlig blandning av nya vänskapsband att knyta för den som vill. Har man (o)turen att bo i Helsingfors när myndighetsåldern inträder, uppstår dock vissa smärre problem i och med att de flesta krogar där har satt en åldersgräns på 20 år eller äldre för alla festande ungdomar. Det finns dock alternativ som till exempel "Highlight" där åldersgränsen är 18, om man trots allt vill ta del av Helsingfors nattliv.

Bor man i närheten av Karis är

festandet dock lättordnat. "Jag och mina vänner brukar ofta besöka krogen *After Eight* om någon fyller år eller vi annars bara vill ha kul. En lyckad förfest skapar stämning och ger en bra början på kvällen" säger Ramona Öhman, abiturient i Karis-Billnäs gymnasium. Hon har även besökt *Club Nr One* i Ekenäs, men de bästa krogupplevelserna har hon hämtat från utlandet. "*Plaza* på Playa del Ingles är oförglömligt. Stämningen var på topp hela tiden, och det ordnades mycket aktiviteter och annat skoj under kvällen. Detta kunde gärna införas även i Finland" tycker Ramona. Det finns dock faktorer gällande uteliv överlag som snabbt kan kasta en skugga över trivseln.

Sommaren 2007 trädde rökförbud på krogen i kraft runtom i Finland och skapade stor frustration hos ena halvan av befolkningen medan den andra drog en suck av lättnad. "Jag tror att de verkliga problemen kommer på vintern när alla rökare skall gå ut för att dra sina bloss. Risken för slagsmål ökar, vilket försätter portvakten i en besvärlig situation. Det kommer dessutom att bli rörigt med alla rockar som skall delas ut – kanske främst till flickorna, pojkarna går säkert utan-när de skall trotsa kylan för en snabb cigarett." menar Mathias Sten-man, som även han går sitt sista år i KBG. Han har, förutom "Affes" och "Ettan" besökt krogar i Helsingforsregionen, men håller även han fast vid att kroglivet var snäppet bättre utomlands. "I Barcelona var 'fiilisen' bättre, människorna

vänligare, musiken bättre och barsystemet smidigt. Bartendrarna var mycket skickliga och kunde blanda till väldigt goda drinkar" berättar Mathias om sina upplevelser. Vid frågan om varför kroglivet är bättre än att ordna hemmafester, skrattar han och menar att den tiden är över. "Ingen orkar ordna hemmafester mera, man vill inte ta ansvaret. En förfest går dock bra, alla åker ju iväg till krogen efteråt." En faktor som kan leda till problem när man i flera timmar vistas inne på en fullsatt krog är den höga volymen. Anni Dahlén, klasskamrat till Ramona och Mathias, tycker att volymen är onödigt hög i "Ettan" och "Affes. "När man kommer ut susar det i öronen en stund. Visserligen ger hög musik bra stämning, men en liten sänkning skulle inte skada." Hon menar att tobaksförbudet var en bra inventering. "Nix till nikotin" ler hon nöjt. Anni tycker att det roligaste på krogen är att få dansa och träffa andra människor.

Det enda negativa är det för studerandena eviga problemet – pengabrist. "Det kostar mycket att gå på krog. Turligt nog tar de inte kort på 'Affes' vilket innebär att man måste ta med sig konstanter, och då kan man bättre kontrollera hur mycket man slösar" avslutar Anni förnuftigt.

Sofia Ekblom



Afrikansk dvärgigelkott

-en taggboll som husdjur

Det blir allt populärare att ha mer ovanliga husdjur som ormar, spindlar, ekorrar och igelkottar. Det är inte förrän nyligen som ett större antal finländare upptäckt den afrikanska dvärgigelkottens charm och tillgivenhet. Den kostar mellan 250-350 euro beroende på om man köper av en uppfödare eller inte.

Den afrikanska dvärgigelkotten som är avsedd att vara inomhus är inte av samma ras som den igelkott vi hittar i Finlands skogar, alltså den europeiska igelkotten. Den vilda igelkotten är mycket större än den tama dvärgigelkotten. Det kan verka besvärligt att sköta och ta hand om en igelkott men faktum är att det egentligen är ett rätt så lättskött djur. Många har fått för sig att man inte kan röra en igelkott på grund av de vassa taggarna men det är en feluppfattning. Då den blir rädd av till exempel hastiga rörelser eller plötsliga och höga

ljud, fäller den ut sina taggar men när den är avslappnad och lugn fäller den ner dem och de känns då lite gummiaktiga.

Ett eget hus

För att igelkotten skall ha det så bra som möjligt krävs att den har ett stort utrymme att röra sig på. Helst skall det finnas ett helt rum till dess förfogande men små höghus, det vill säga till exempel en gammal byrå som förvandlats till ett litet hus med minst tre våningar duger bra. En våning kan vara som matplats och samtidigt ha en sandlåda fylld med fin sand där kotten utför sina behov. En annan våning kan fungera som sovplats och den tredje som lekplats.

Huset måste städas varje dag och en gång i veckan grundligt gås igenom. Igelkotten kan sova i en tygbit av fleece som är formad så att den lätt kan gömma sig i den samtidigt som den hålls varm. Vissa kottar sover i sköna mössor eller i ännu mindre hus

som är avsedda för sovande. Speciellt med den afrikanska dvärgigelkotten är att den sover på dagen och är vaken på kvällen och natten. Det är viktigt att dess rum tydligt skiljer mellan dag och natt så att den inte blir förvirrad i sin dygnsrytm.

Föda och aktiviteter

Att igelkotten får näringsrik föda är nästan lika viktigt som att se till att den har mycket aktivitet. Eftersom alla igelkottar, också de ute i naturen, är laktosintoleranta får man inte ge vanlig mjölk eller mjölkprodukter åt dem. Hylamjölk tycker de däremot om.

Födor som innehåller mycket salt eller fett får man heller inte ge. De flesta igelkottar är ganska petiga och kinkiga med sitt matval men som torrfoder brukar man ge torrfoder som är ämnat för kattungar eller riktigt torrfoder för igelkottar. Annat som man kan ge är räkor, sniglar (konserverade) gräshoppor, larver, kokt ägg, laktosfattig och fettfri gryn, kokt eller rått kött,



kokt kyckling, rivet äppel och riven ost, osaltade nötter och deras absoluta favoriter; maskar av olika slag.

Man får absolut inte mata sin igelkott med insekter eller maskar utifrån! Dess vatten måste bytas varje dag. Igelkotten älskar att pyssla på med olika saker och allt som prasslar är mycket välkommet. Andra leksaker som kattleksaker, små bollar eller pappersbollar duger bra. Också toalettpappersrullar och papper rivna i långa strimlor håller kotten sysselsatt och glad.

En syssla som den lilla taggbollen inte klarar sig utan är att springa i sitt hjul. Den älskar att springa t.o.m. hela natten i hjulet som skall vara av plast, utan hål eller springor och minst 40 cm i diameter. Hjulet måste rengöras nästan varje dag.

Temperaturen viktig

Igelkotten blir ofta och fort smutsig och måste då tvättas noga i ljummet vatten som räcker upp till dess mage. Speciellt fötterna måste rengöras

ofta eftersom allt möjligt fastnar mellan klorna och kan i värsta fall orsaka infektion.

När klorna är för långa måste de såklart klippas, enklast går det om två personer hjälper till och försiktigt klipper klorna utan att klippa för nära. Redan några droppar blodsförlust kan ha fatala konsekvenser! Temperaturen i rummet är också en av de viktigaste punkterna som man varje dag noga måste följa med. Om temperaturen understiger ca 17 grader kan igelkotten gå i ide så som de vilda igelkottarna. Om

den gör det kan den dö eftersom dess kropp inte är förberedd för att gå i ide. Helst skall rumstemperaturen vara mellan 22 och 25 grader för att igekotten skall må bra.

Speedy

Speedy är en afrikansk dvärgigelkott som snart är fem månader gammal. Jag hittade honom via internet och tog kontakt med hans ägare som glatt ville sälja honom åt mig. Den sjunde september åkte jag till Vanda för att hämta honom. Jag betalade 250 euro och fick lite mat på köpet.

De två-tre första veckorna var han väldigt rädd och det tog någon dag innan jag vågade hålla



honom i famnen eftersom jag var rädd att jag skulle sticka mig på hans taggar, vilket jag också gjorde. Nu har han börjat känna sig som hemma och känner igen mig vilket gör att han inte längre är rädd utan är i stället nyfiken och sysselsatt med allt möjligt.

Hans dygnsrytm är mycket varierande; ibland vaknar han upp vid sjutiden, ibland först vid niotiotiden. Oftast väcker jag honom när jag tycker att det är dags att vakna. Det tar några minuter efter att jag väckt honom tills han blir så kallat normal ef-

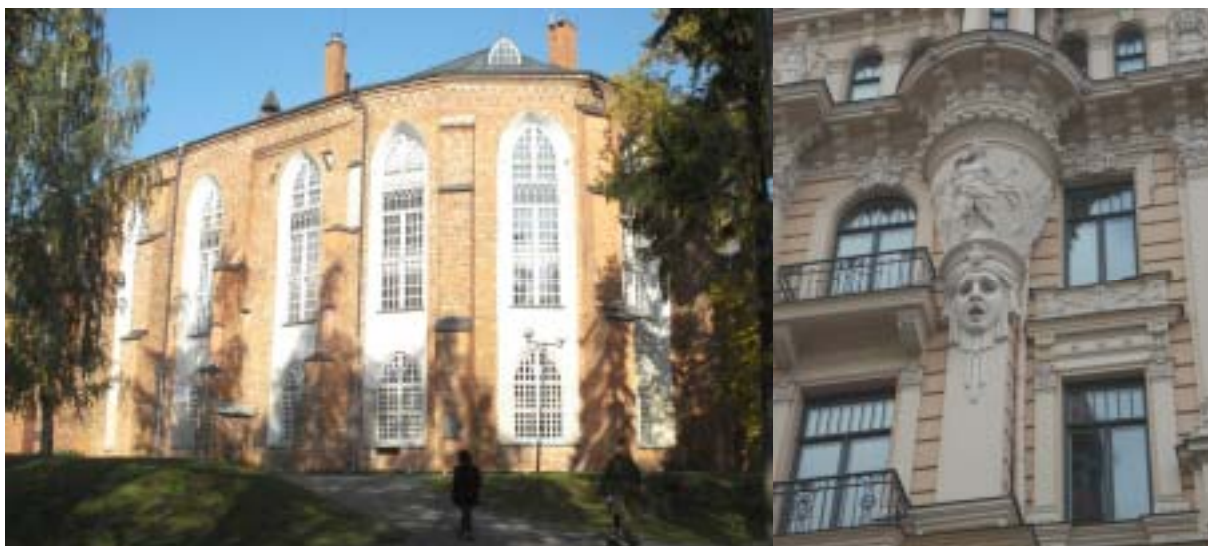
tersom han hatar att plötsligt bli väckt och tjuvar därför en stund. Alla som har kommit för att se på honom blir förvånade över hans konstiga ljud när jag väcker honom. Igelkottarna för en sorts ganska svagt fräsande ljud som egentligen kommer från näsan när de börjar andas häftigt. Också när Speedy sover för han oftast små ljud, ungefär som ett pipljud som ibland är dovt och ibland högre.

Efter att jag väckt honom brukar jag städa hans hus och matskålar, eventuellt tvätta honom och ger sedan mat. Resten av kvällen och natten brukar han springa i sitt hjul eller leka med sina leksaker. Nu och då händer det att han är vaken när jag stiger upp tidigt på morgonen.

Han anses vara fullvuxen till sin storlek (ungefär lika stor som en hand) och väger ca 350 gram. Igelkottarna brukar bli 12-20 cm långa och väga mellan 300-350 gram. De lever i genomsnitt 3-5 år men det har påträffats igelkottar som levt ända till åtta år och över. Den afrikanska igekotten är inte ett flockdjur och trivs därför bäst ensam. Den är ett ypperligt husdjur men kräver precis som alla andra husdjur relativt mycket skötsel och omvårdnad.

För mera information;
www.suomensiiilyhdistys.fi

Daniela



En lärorik resa

Med motvilliga steg och med gråten i halsen gick jag mot Mannerheimstatyn i Helsingfors 24.9 mot en buss som skulle ta mig på en resa som jag var övertygad om att skulle bli de värsta fyra dagarna i mitt liv. Skräckscenarion där alla skratade åt min dåliga finska och absolut ingen annan än jag kunde ett ord svenska fanns fastnaglade på min näthinna. Men turligt nog anlände jag 27.9 igen till samma staty utan några som helst traumatiska minnen av de senaste fyra dagarna. Istället hade jag lärt känna nya människor, lärt mig en aning mera finska samt fått mig en dos av Estlands och Lettlands historia.

Ovannämnda upplevelser kom sig av att finkläraren en dag frågade mig ifall jag var intresserad av att ansöka om ett Pohjola-Norden stipendium för svenskspråkiga gymnasiestuderande. Stipendiet var en fyra dagar lång resa till Estland och Lettland. Resans officiella språk var finska och alla guidningar och studiebesök skulle gå på finska. Resans

syfte var att fördjupa deltagarnas kunskap i ländernas historia, men också att vara ett sorts språkbud för deltagarna. Detta tyckte jag lät intressant och skickade in min ansökan. En tid senare kom beskedet om att jag blivit utvald och med det följde instruktioner, program och deltagarlista. Vi var 27 som fått möjligheten att åka iväg, ungefär hälften var från svenskspråkiga gymnasier och andra hälften var finskspråkiga.

Det var nu mina tvångstankar och rädsla för att bli utskrattad började smyga sig på. Om det fanns studerande från finska gymnasier kunde de ju redan finska och jag intalade mig själv att ingen annan än jag skulle prata svenska. Ju närmare resans avresedatum kom desto mindre blev min lust att delta. Jag önskade innerligt att någon svår sjukdom skulle drabba mig och förhindra mig från att delta. Men så blev det inte och dagen för avresa var jag helt frisk och hade inga bra ursäkter för att utebli.

Redan innan bussen startat från Helsingfors kunde jag konstatera att jag inte alls var den enda som pratade svenska och

detta fick mig att känna mig bättre till mods. Kanske det här inte skulle bli så fruktansvärt i alla fall. Vi åkte båt från Helsingfors över till Tallinn och då vi anlände till Tallinn hade jag redan stiftat bekantskap med flera av de andra deltagarna. Jag hade också kunnat konstatera att jag inte var den enda som inte pratade mera finska än absolut nödvändigt.

Från Tallinn åkte vi buss till Tartu som är en universitetsstad i Estland. Resan tog knappa tre timmar och under resan kunde man konstatera att det faktiskt är sant som man säger att finlands-svenskar är mera sociala än finnar. Det hördes överlägset mera svenska än finska under den första bussresan. Den första dagen gick mest åt till att åka båt och buss. Men framme i Tartu fick vi sedan våra rum på Kantri Hotell. Vi var inkvarterade så att det bodde en finsk- och en svenskspråkig i varje rum. I vårt rum var det relativt tyst för det mesta. Hon som jag delade rum med var helt finskspråkig och pratade ingen svenska alls. Alltså var det jag som ibland var tvungen att kraxa fram några trevliga finska

fraser, som jag är säker på att inte skulle ha gjort någon finsklärare speciellt glad, men jag tror att vi för det mesta förstod varandra. Första kvällen hade vi också presentationer, vi presenterade oss själva och ledarna presenterade sig och Pohjola-Norden. Då vi presenterade oss fick vi välja om vi ville göra det på svenska eller finska, och modig som jag var började jag på finska men fick halvvägs igenom byta om till svenska för jag var inte riktigt säker på vad jag sade. Men jag hade i alla fall försökt !

Soppstäder och universitet

Följande dag bekantade vi oss med Tartu, allra först besökte vi en enorm skobutik och vi var alla överens om att skor är mycket billigare i Estland än hemma. Det var bara pojkarna i gruppen som inte var helt överlyckliga, de förstod inte idén med så mycket olika skor, speciellt inte till vad man möjligtvis skulle kunna behöva så många olika par.

Sedan följde en guidad tur i Tartu, först åkte vi buss genom en del av staden som kallades för "soppstaden" där alla gator hade namn som t.ex. "Herne" som betyder ärter och "Kartuli" som betyder potatis. Den här delen av staden har man valt att bevara och det byggs inga nya hus här.

Det som jag tyckte var det mest iögonfallande gällande hela staden var kontrasterna mellan husen. Det kunde finnas stora, fina, gamla hus som var nyrenoverade bredvid hus som såg ut att kunna falla ihop vid nästa vindpust. Det fanns också många olika stilars hus i samma kvarter, stora påkostade hus bredvid små mysiga stugor. Och överallt såg man byggställningar och hus som höll på att renoveras. På några år har statsbilden i hela Estland och

också de andra baltiska länderna förändrats drastiskt. Under Sovjettiden fanns det inte material eller pengar att tillgå för att renovera och bygga nytt. Och nu då den tiden är över och speciellt nu i och med ländernas EU-medlemskap finns det möjligheter och medel att renovera, rusta upp gammalt och bygga nytt. Tartus hjärta är universitet och det kan inte annat än medges att det var en otroligt vacker byggnad, såväl utifrån som inifrån. Universitet byggdes under åren 1803-1809 och planerades av Johann Wilhelm Krause.

Om universitetet är stadens hjärta så är universitetets hjärta festsalen. Det är en väldigt vacker och utsmyckad sal med "läktare" runt hela salen så man kan följa allt som händer uppför. Salen har också väldigt bra akustik och det ordnas ofta konserter där. Det är också i festsalen som de flesta utländska gäster tas emot som t. ex. president Tarja Halonen. I närheten av universitetet finns Toomäe som är en vacker park dit studerande brukar gå för att koppla av eller läsa till tent. Där finns också ruinerna av Domkyrkan som stod färdig på 1400 -talet. Ungefär hälften av den enorma byggnaden är idag renoverad och man håller på att renovera resten. Domkyrkan har också fungerat som universitetets bibliotek, men i dagens läge har det flyttats till statsbiblioteket i Tartu som är det största och äldsta i Estland. Där finns plats för över 7 miljoner böcker och bibliotekets första prioritering är att de studerande har tillgång till böcker. Men också privatpersoner har möjlighet att låna där.

Efter en informationsrik dag i Tartu hade vi en timme fritid då vi hade möjlighet att göra av med lite "eesti krooni" i ett av Tartus

köpcenter. Sedan var det dags att åka buss igen. Nu åkte vi ner till Pärnu som ligger vid kusten. Klockan var ungefär 22.30 då vi äntligen hittade vårt hotell efter många om och men. Men än var vi inte framme för vi lärde oss att det lätt uppstår problem då en buss försöker vända in i en liten gränd där gatan är endast några få cm bredare än själva bussen. Men vår modige busschaufför åtog sig i alla fall uppgiften och efter 10 minuters försiktigt backande och vändande och backande igen var vi framme vid hotellet Kanali Villa. Helst av allt skulle jag vid den tiden ha föredragit att sova, men nej, eftersom vi var på en resa där vi skulle lära oss någonting var det igen dags att mellan gäspningarna kraxa fram något på behjälplig finska om vad som varit intressant och vad jag lärt mig idag.

Saluhallar och kyrkor

Följande morgon var det tidig väckning och start mot Riga. Under bussresan som räckte ungefär två och en halv timme berättade vår guide om Estlands och Lettlands historia i stora drag och även intressant information om områdena som vi körde igenom. Estlands och Lettlands historia hänger i ganska hög grad ihop då båda tillhört Sovjetunionen och blev självständiga nästan samtidigt. Estland gjorde sig självständigt första gången 1918, men 1940 ockuperade Sovjetunionen området och landet blev självständigt igen först den 20 augusti 1991. Lettland blev självständigt följande dag det vill säga den 21 augusti 1991.

Jag konstaterade också att det inte är uppskattat att fotografera vid gränsen. Då vi stannade för att kontrollera passen tänkte jag ta några bilder på omgivningen,

men då det blixtrade till kom den sura passkontrollerande gränsvakten och med underliga grymtanden förklarade att hon ville se mina bilder. Då hon kunde konstatera att jag inte hade någon kamera med röntgensyn som ser igenom väggar och kopierar deras hemliga dokument gick hon iväg med samma grymtanden.



Vi antrade Riga från "fel" håll, det vill säga det första vi såg av staden var den del som fanns kvar från Sovjettiden; stora, fula, tråkigt gråa höghus stod sida vid sida vid väggkanten, samt kilometer efter kilometer med vägarbeten. Och jag tror vi var många som funderade varför Riga kallades för en så vacker gammal stad. Men efter ett tag började byggnadernas utseende och stil förändras och husen var nu istället stora, utsmyckade och färggranna. Men återigen fanns kontrasterna där, även om många av husen var renoverade fanns det fortfarande många som var i stort behov av renovering.

Vi körde genom staden, flera gånger faktiskt för flera gånger under resan fick vi känslan av att ingen egentligen visste vart vi var på väg, och kom slutligen fram till den del av staden dit vi var på



Universitetet i Tartu

väg. Vi fick se en del av staden som man kanske inte annars ser som turist, nämligen de många husen i Jugendstil. Man kunde nästan stå hur länge som helst och titta på de enorma husen med massvis med utsirade dekorationer och hela tiden hitta flera små detaljer som man inte sett tidigare. De här husen var verkligt vackra och man undrade hur någon orkat bygga något sådant.

Vi besökte också de stora saluhallarna i Riga och om dem kan sägas att de är stora. De är som en enorm marknad på utsidan och inne i saluhallarna säljs kött och ost och mat och allt vad man kan önska sig i massor. De var så stora att om man verkligen sökte något speciellt var det svårt att hitta bland allt annat. Sedan var det dags för en rundtur i gamla stan i Riga som sägs vara en av de allra vackraste. Riga finns också med på UNESCO:s världsarvslista. Och visst var gamla stan i Riga fin, med alla sina kyrkor och gamla hus. Men en del av charmen förtogs av alla byggarbeten som fanns överallt. Småningom var det dags att ta bussen tillbaka till Pärnu. På bussresan hem hördes inte bara finska och svenska, utan även tyska och franska förekom i en salig blandning av vissa energiska individer. Det blev en lång dag då vi var

tillbaka i Pärnu först vid 22-tiden och efter det ännu skulle berätta vad vi hade lärt oss.

Lärorikt på många sätt

På torsdagsmorgonen var det dags för oss att bege oss mot Tallinn igen. Det enda vi egentligen hann se av Pärnu var det vi såg nu på morgonen, bussen körde en kort runda vid de berömda stränderna men det var allt vi såg av Pärnus vita sandstränder, vilket var lite synd. Framme i Tallinn hade vi lite fritid och möjlighet att besöka Sadamarket, som finns alldeles vid hamnen, och göra av med våra sista "eesti krooni". Sedan var det bara att ta båten över sjön och innan vi visste ordet av var vi hemma igen.

Det var en rolig och lärorik upplevelse, även om jag kanske inte pratade så mycket finska själv hörde jag finska hela tiden och även om jag inte uppfattade allt som våra guider berättade förstod jag i alla fall sammanhangen och de stora dragen. Och kanske jag sist och slutligen kan vårt andra inhemska språk bättre än jag själv vet. Dessutom träffade jag många trevliga människor från hela Finland och lärde mig lite historia på samma gång, och allt var gratis!

Sandra



Det första kasino med hold'em spel

Texas Hold'em

På Subtv klockan 23.00 varje lördagskväll kan man se en hop med fullvuxna män och kvinnor spela kort vid stora bord försedda med läderkanter och sammetsduk. Detta är PPT (Professional poker tour) ett program som visar den gångna veckans händelser i pokervärldens största turnering.

Vad är det här, kan man fråga sig när man hör summorna som dessa människor spelar om. Vill man förstå detta spel, veta hur det hela startade eller bara lära sig spela spelet då är det här den rätta texten. Texas Hold'em är nutidens mest populära pokerspel. Texas hold'em är ett kortspel som bygger på spel i **community card poker**-varianten. Det finns

många olika varianter av Texas hold'em, den mest spelade (den som spelas i alla stora turneringar) är No Limit hold'em. Denna är också den svåraste varianten när däremot Straight limit (även kallat Split limit, Fixed limit eller Limit) är den enklaste varianten. Det finns flera Limitvarianter som t.ex. Spread limit och Pott limit.

Viktiga Begrepp

Pocket Cards: De två kort spelarna har på handen (de som man använder till sin pokerhand).

The Button: Den som har knappen framför sig fungerar som delare under given i fråga.

Small Blind: Lilla mörken, den som lägger marker i potten förrän han/hon sett sina kort.

Big Blind: Stora mörken, samma sak som ovan bara att denne betalar hälften mer än lilla mörken.

Bett: Den som först lägger marker i potten efter att alla har betalat blinds (om man lägger).

Raise: Om man lägger mera än vad någon annan redan har satsat under denna runda.

Re-Raise: Om man ännu lägger mera än vad någon redan har höjt.

Call: Man synar antingen en satsning, höjning eller en på höjning.

Check: Man avvaktar och turen ges vidare till nästa spelare.

The Flop: De tre första öppna korten som kommer upp på bordet, dessa kan alla spelare använda.

The Turn: Det fjärde kortet som delas ut på bordet. Alla kan också använda detta kort.

The River: Det femte och sista kortet som delas ut på bordet. Alla kan också använda detta kort

All-In: Om man säger dessa ord så betyder det att man lägger alla återstående marker i potten.

Tournament Game: Man spelar om marker som bara är värda den summa man kommit överens om, för den summa du satsat i början får du ett stort markerkapital. Då en spelare har alla marker får spelaren hela den summa som alla satsat, eller om man vill dela ut någonting till de andra placeringarna också.

Cash Game: Markerna man spelar om är värda direkta penningssummor. Du får alltså ett markerkapital för den summa du vill ha.

The WSOP: "The world series of poker" Är den mest kända turneringen i världen, här spelas inte bara Texas hold'em utan också många andra pokervarianter. Den mest kända turneringen kallas "Main event" här spelar man "No-Limit" Texas Hold'em. Den kallas för pokerns VM. Här deltar spelare från hela världen.

The WPT: "The World poker



tour" är en turnering där man för det mesta spelar Texas hold'em. Här deltar också spelare från hela världen t.ex. från Finland och Sverige.

Pokerns Historia

Väldigt litet är känt om pokervarianten Texas hold'ems uppkomst. År 2007 fastslog ändå en organisation med namnet *Texas State Legislature organisation* att spelet uppkom i början av 1900-talet. Det fastslogs också att *Robstown, Texas* var födelseort för spelet. Efter sin uppkomst spred sig spelet genom Texas och vidare upp i USA. Spelet var dock först år 1967 infört i casinovärlden. *The Golden Nugget Ca-*

sino i Las Vegas var det första casinot som man kunde spela Texas hold'em på i början. Bl.a. pokerproffsen Doyle Brunson samt Amarillo Slim var några av de spelare som lobbade för spelet, så att det skulle få börja spelas på andra casinon runt om i USA. Spelet infördes senare på casinon i Europa, spelet kom till Europa genom affärsmännen Liam Flood och Terry Rodgers. År 1969 kom Tom Moore på idén att också Texas hold'em skulle få ett eget VM.

Idén förverkligades först år 1970 då Benny och Jack Binnion åtog sig att ordna den så kallade turneringen på sitt casino *The Binnions Horseshoe Casino*. Dessa två ville dock ha alla rättigheter till turneringen när den ordnades i deras casino och det gick Tom Moore med på. Turneringen namngavs *The World Series Of Poker*. WSOP är inte bara en utan flera turneringar i poker, men det som alla talar mest om är "The main event" (det är där som man spelar Texas hold'em).

Ett år efter att WSOP börjat spelas föreslog journalisten Tom Thackrey att man i "main event" skulle spela No limit Texas hold'em, Benny och Jack Binnion höll med.

År 1978 utgavs den av Doyle Brunson skrivna boken *Super/System*, boken beskriver detaljrikt pokerstrategin i Texas hold'em samt ger läsaren en inblick i **WSOP**. Denna bok var den första om Texas hold'em men flera var på kommande. Utanför Las Vegas började Texas hold'em bli populärt först i början av 1980-talet. I Kalifornien (som hade stränga hasardspelslagar) blev spelet tillåtet först år

1988, detta p.g.a. att man kunde bevisa att spelet inte endast bestod av tur.

Olika slags spel varianter

Straight limit innebär att alla satsningar och höjningar måste ske i fasta steg, man får inte satsa eller höja till valfria belopp. En standardregel som hör samman med Straight limit är att max 3 höjningar får förekomma per satsningsrunda. Straight limit är lättast för nybörjare att både spela och lära sig.

Spread limit innebär att alla satsningar och höjningar måste ligga inom ett visst intervall som man kommit överens om innan given. En höjning måste vara minst lika stor som den senaste satsningen/höjningen. Ofta dubblas limiten i de senare rundorna. I Spread limit används oftast regeln att max 3 höjningar får förekomma per satsningsrunda. Denna regel slutar dock gälla så snart endast två personer återstår i given.

I **Pott limit** är grunden att man aldrig får satsa mer pengar än det redan ligger i potten. Till potten räknas dessutom en fiktiv syn från spelaren vars tur det är att agera. Pott limit är nästan samma sak som No limit. Man har alltså större utrymme att agera i Pott limit än i Straight limit.

No limit är den variant som spelas mest. Huvudidén är att man får öppna på valfria belopp samt höja obegränsat mycket. En höjning måste dock vara minst lika stor som den senaste satsningen/höjningen. Det finns ingen begränsning för antalet tillåtna höjningar per satsningsrunda. Den enda övre begränsningen är det aktuella markerkapital man sitter med, man kan ju inte satsa mer än vad man har råd med.

Miniminivåerna och mörkarna är fastställda från början; ofta ges de naturligt av vilka belopp man växlat in. Har man inte råd att syna på normalt sätt kan man ändå syna genom att satsa allt man har kvar. Det kallas för att gå **"all-in"**. Man har då rätt att sitta kvar hela given ända till visningen. Senare satsningar från andra spelare hamnar i en sidopott som endast dessa spelare tävlar om.

"Texas hold'em spelas vanligtvis med 2-10 spelare"

Spelets gång

Texas hold'em spelas vanligtvis med 2-10 spelare. Inför varje ny giv betalar de två personerna närmast till vänster om delaren **"the button"**, tvångsinsatser som kallas mörkar (**blinds**). Spelaren i första position betalar lilla mörken **"little blind"**, spelaren i andra position betalar stora mörken **"big blind"**. Delaren (spelaren med knappen, the button) blandar och delar ut 2 mörka kort till var och en. Dessa båda kort kallas **"pocket cards"** eller **"hole cards"**.

Första satsningsrundan startar med att spelaren i tredje position (närmast till vänster om stora mörken), **"big blind"** agerar först. I första rundan gäller följande specialregel vid sidan om de vanliga satsningsreglerna:

Om minst en person synar stora mörken men ingen höjer får spelaren med stora mörken två valmöjligheter: han kan **"checka"** eller höja. Om han höjer fortsätter satsningsrundan som vanligt (och den beskrivna

situationen kan bara uppkomma en gång). Om han checkar kommer nästa moment, **"floppen"**, direkt. Utan denna specialregel hade inte stora mörken fått något att säga till om i första rundan (i just den beskrivna situationen).

När första satsningsrundan är över lägger delaren 3 kort mitt på bordet med framsidan upp. Dessa kallas floppen och korten i floppen är gemensamma för alla. Därefter hålls andra satsningsrundan. Från och med denna runda är det alltid spelaren i första position, d.v.s. spelaren närmast den som har knappen, som agerar först. Delaren lägger upp ett nytt kort **"turn card"** med framsidan upp på bordet. En tredje satsningsrunda hålls nu. Delaren lägger upp ett femte och sista kort **"the river card"** med framsidan upp på bordet. Alla gemensamma kort tillsammans kallas för övrigt för **"bordet"** **"the table"**. En fjärde och sista satsningsrunda hålls nu.

Visning! Den som visar den bästa pokerhanden vinner potten. En pokerhand består alltid av fem kort, de övriga två saknar betydelse. Man kan alltså använda 0, 1 eller 2 av sina egna **"pocket kort"** till sin pokerhand. Om flera visar exakt lika bra händer delas potten lika mellan dessa.

Man vinner alltså med bästa 5-korts handen. Detta är vinstordningen för pokerhänder: **"High card"**, par, två par, triss, steg (beroende på vem som har den högre), färg, kåk, fyrtal, färgsteg.

OBS!

Som i alla former av poker behöver en giv inte gå ända till visning. Den kan sluta mitt i någon satsningsrunda genom att en satsning eller höjning får alla övriga kvarvarande att lägga sig **"folda"**.

Då behöver naturligtvis inte vinnaren visa sina kort.

Exempel:

Exemplet som följer spelas mellan person A, person B, person C och person D. Partiet spelas i varianten no limit.

A sitter med knappen intill sig, B betalar lilla mörken 10 och C betalar stora mörken 20. A delar nu ut två "pocket kort" till alla, sedan agerar person D som lägger 20 och är med i spelet.

A, alltså delaren, gillar inte sina kort och "foldar" därför. B måste nu lägga åtminstone 10 till för att vara med, efter att B gjort detta "chekar" C, alltså C avaktar.

Sedan delas "floppen" ut. Person B chekar och C satsar 50, han "bettar" alltså 50 i potten, nu kan då D som agerar som nästa välja att bara lägga 50 eller höja "raisea" med ett valfritt belopp, eller förstås kan han "folda" sina kort. D synar "callar" 50 och höjer 70. Person B kan nu välja att syna 120 eller höja på nytt "re-raisea" med ett valfritt belopp, han kan också välja att "folda". B synar nu 120 och re-raisear 80. C kan nu om man spelar no limit "re-re-raisea" annars om man inte spelar no limit kan person C bara syna det som "re-raisen" varit, C "foldar" p.g.a. en del orsaker. D synar endast.

Nu delar A ut "turnen", både person B och D "chekar". Nu delas "rivern" ut. B "chekar" och D tar tillfället i akt och "bettar" 100, B gillar inte detta och "foldar". D vinner alltså potten på 300 och han behöver inte visa sina kort eftersom ingen återstår i spelet.

Det finns också en regel för sidopotter som gäller "all-in". Det betyder alltså att om en spelare har så lite kapital kvar att han

måste lägga allt han har i potten för att syna, så kommer fortsatta satsningar/höjningar mellan de återstående spelarna att ske i en sidopott (en pott som bara de återstående spelarna kommer att tävla om).

Så om den spelare som gått "all-in" har den bästa pokerhanden kan han/hon bara vinna den pott denne varit delaktig i, sidopotten vinnas av den som har den bästa pokerhanden av de återstående spelarna.

Pokerteori

Poker är mer avancerat än vad man i början kanske tror. En förklaring till detta är att både psykologiska och matematiska aspekter framstår i spelet. Det handlar inte bara om att sitta och vänta in lägen som statistiskt sett är mycket fördelaktiga, utan även om att skaffa sig fördelar genom att få de andra att tro hur en viss situation sammanligger. När man satsar i satsningsrundorna lämnar man ju samtidigt ut viktig information till de andra om sina kort.

Har man en nästan säker vinnarhand kan man frestas att satsa mycket, samtidigt som man riskerar att skrämman bort andra spelare som inser detta. Då blir potten kanske ändå inte så stor som den hade kunnat bli om man hade tagit det lugnare. Att spela väldigt irrationellt är inte heller bra, d.v.s. att ofta satsa och höja på skräpkort eller ofta behandla de bra korten blygsamt. De andra spelarna kommer visserligen att få svårt att lista ut vad man sitter med för kort när man satsar, men man kommer ändå att förlora i längden på att man inte får in de stora potterna när man vinner, plus att man kommer att slösa bort onödigt mycket när någon annan är favorit i potten. Det handlar alltså om att hitta en ba-

lansgång mellan att spela lagom vilseledande och lagom statistiskt rätt så att man inte slösar i dåliga eller missar i bra lägen.

Kända pokerspelare:



Doyle Brunson: "Texas Dolly" är en amerikansk pokerspelare, med över 40 år av professionell erfarenhet. Han är en före detta dubbla världsmästare i poker och står som författare till ett flertal pokerböcker. Han har vunnit 10 WSOP titlar varav två i **The main event**. Doyle har också suttit i 4 WPT (**The World Poker Tour**) finalbord varav han vunnit ett. Doyle var en av de första att bli medlem i **The Poker Hall Of Fame**.



Gus Hansen: "The Great Dane" är den mest framgångsrika spelaren i WPT historien, han har vunnit 3 av sina 8 deltaganden i ett WPT finalbord. Gus har där emot bara två penningplaceringar i WSOP och bara en 61:sta plats i

The main event men jag tror att Gus inte ännu har sagt sitt om detta. Han är också medlem i **"The World Poker Tour Walk Of Fame"**. Gus är känd som en spelare som spelar nästan vilka händer som helst och är därför ganska svår att läsa.



Phil Ivey: "The Tiger Woods Of Poker" är en av de bästa poker-spelarna i världen, smeknamnet har han fått p.g.a. sina framgångar samt att han utseendemässigt påminner om Tiger Woods. Phil har vunnit 5 WSOP-titlar men har bara en tionde plats i **The main event**, han har dock 26 penningplaceringar i WSOP. I WPT har han klarat sig till 7 finalbord men inte lyckats vinna ett enda.



Daniel Negreanu: "Kid Poker" är en av de mest framgångsrika unga spelarna i pokervärlden. Fram till 2004 var Daniel Negreanu den yngsta spelaren

någonsin att ha vunnit en VM-tävling. Endast 23 år gammal vann han sedan sin första WSOP-titel, "\$2 000 Pot Limit Hold'em event". Sen dess har han vunnit många fler turneringar, samt 2 WPT-finalbord, 3 WSOP-titlar. Han har 26 penningplaceringar i WSOP och 3 sådana i WPT varav 8 finalbord.

Bästa placeringen i **The main event** är 11:e. Daniels sammanlagda vinster (räknade i januari 2007) är 9,650.000\$. Med dessa ligger han som 3:a i världen för mest vunna pengar. Framför honom är bara Jamie Gold på 12,100.000\$ och Joseph Hachem på 10,400,000\$. Daniel är kanadensare.



Joseph Hachem: "The Great Australian"

Joe är en mycket framgångsrik Australiensisk poker spelare. Han vann **The main event** i WSOP år 2005 det är hans enda WSOP-titel, men han har 7 penningplaceringar i WSOP. I WPT har Joe deltagit i ett finalbord som han också vann samt ännu fått en penningplacering. I WSOP 2005 vann Joe 7,5 miljoner dollar som hör till en av de största utbetalda summorna i WSOP.

Kom ihåg

Man skall nog komma ihåg några saker innan man ger sig in på poker. Poker är för många ingen dans på rosor, jag menar att många namn som inte syns i statistiken och artiklarna är de som gått ner sig i pokerträsket och aldrig kommit upp igen. Många har fått ett spelberoende som är svårt att bota. Man har t.ex. hört talas om sådana som har spelat bort största delen av sin egendom eller t.o.m. hela sin egendom, eller tagit stora lån av andra och inte kunnat betala tillbaka dem senare.

Till och med i Finland har det påträffats personer som blivit pressade och till och med mördade p.g.a. spelskulder. Därför skall man inte spela om pengar. Vissa säger dock att spelets idé på något sätt försvinner om man inte är rädd för att förlora något.

Ett proffs är ett proffs, han klarar en förlust men det gör inte en nybörjare, underskatta dock aldrig en nybörjare för han kan ha precis lika bra kort som du har.

Gustaf

Bildkällor:<http://images.google.fi/>





Spelautomater

Överallt finns de, RAY:s spelmaskinerna, på caféer, i restauranger, på bensinmackar, i butiker och självklart, i casinon.

Under perioden januari - juni i år har maskinerna dragit in 200 miljoner euro. 79 procent av intäkterna kom från lokala affärspartners, såsom butiker och caféer och 12,3 procent kom från RAY-spelsalar. En del av vinsten går till välgörenhet och i år planerar RAY att finansiera social- och hälsovårdsprojekt med 312 miljoner euro. Detta är dock bara en del av vinsten, cheferna får förstås sin beskärda del.

Enligt www.Ray.fi är syftet med spelen att ge tidsfördriv, spänning och små vinster. Spelarna får i genomsnitt 88 procent av sina insatser tillbaka i form av vinster. På www.Pelaamo.ray.fi kan man också prova de nya spel-

automaterna, om man är medlem, helt gratis.

RAY:s första elektroniska fruktmaskin tillverkades 1980. Men den första spelmaskinen tillverkad i Finland var Pajazon "blå miraklet" år 1929, 51 år tidigare. De första fruktspelen, s.k. valsmaskiner som de kallades på grund av deras snurrande metallhjul, gjorde premiär på passagerarfartygen på 1960-talet.

Ålands Penningautomatförening eller PAF, grundades 1966 och driver det lagliga spelmonopolet på Åland. Till stor del tack vare att PAF samarbetar med många östersjörederier, samt att de driver internetbaserade spel hade PAF år 2005 en omsättning på 47,3 miljoner euro, varav ungefär hälften (24,5 miljoner euro) kom från de nätbaserade spelen och den restrerande delen (22,7 miljoner euro) härstammade från

traditionell kasinoverksamhet. PAF-koncernen hade i medeltal (2005) 340 anställda och 100,000 aktiva nätspelare.

Varje år delar PAF ut största delen av sin vinst till ideella föreningar och projekt, mestadels på Åland, i form av bidrag.

Att spela på nätet är kanske det värsta man kan göra om man har risk att bli spelberoende, här märker man inte ens när pengarna far iväg och det är ganska roligt att öppna en sida där det står: Ålands penningautomatförening – din spelkompis. Man glömmer lätt att den här spelkompisen nog oftast vinner över dig.

Är du spelberoende?

Spel är ett trevligt tidsfördriv, då man ännu har kontrollen, när man själv bestämmer hur mycket och när man spelar. Men när spelet tar överhanden glömmer man hur mycket man spelar för, glöm-

mer saker man skulle göra, och kan försätta sig i stora skulder. Äldre tanter och farbröder som står i butikerna vid maskinerna är en vanlig syn, och de kan stå där i timtalet, växla in sedel efter sedel till mynt.

Går du ofta och tänker på spel? Försöker du vinna tillbaka det du förlorat genom att fortsätta spela? Har dina närmaste kritiserat ditt spelande? Har du varit borta från skolan, jobbet eller glömt andra plikter? Dessa är några exempel på spelberoende symptom enligt RAY:s hemsida.

Åldersgränsen för spelen är 15, men en vanlig syn i butikerna är pojkar som inte ens är 13 som ockuperar maskinerna. I de flesta butiker och caféer ombeds de att

”när spelandet tar överhanden glömer man hur mycket man spelar för, glömmmer saker man skulle göra”

lämna maskinen, om personalen är ledig, men i kvällrusningen kan de spela bort en stor summa pengar. Om man oroar sig över sina egna eller en anhörigs spelvanor, uppmanas man att ta kontakt med professionell hjälp av t.ex. Peliluuri och Nimettömät Peliluurit. Flera av de tillfrågade lägger in 4-5 euro i gången, några gånger i veckan. Några tillfrågade svarade att de inte lägger in över 1 euro, för att småmynten anses vara överflödiga. Alla tycker att det egentligen är onödigt att övervaka spelandet för underåriga, att övervakande av stölder och liknande är mer väsentligt.

En tillfrågad medelålders dam som inte spelar till vardags men nog t.ex på en kryssning kan tän-

ka sig spela lite och hon tycker att det är lätt att fångas av spänningen och kicken som en vinst ger. Man glömmmer hur mycket pengar man egentligen satt in i maskinen och trots att sunda för-

pengar. Nackdelen hittar man å andra sidan i RAY:s och PAF:s kassor då yngre personer utgör en större spelkrets.

Spelmaskinerna har ändå goda sidor, som att en del av



nuftet säger att man nu borde sluta så är det lätt att fortsätta och en 20-eurosedel är egentligen en ganska liten peng när man väl kommit igång.

Enligt en undersökning gjord i Finland är 1 % av 15 åringarna spelberoende och de flesta finns just i åldern 15-17 år och det är oftast fråga om unga män. Å andra sidan är det också äldre kvinnor som toppar listan på spelberoende av de äldre. Dessa spelar för att fly vardagsbekymren medan unga män spelar mest för spänningen.

En fråga som tål tänkas på är om 15-års åldersgränsen borde höjas till 18 år. En fördel med en höjd åldersgräns skulle ligga i föräldrarnas plånböcker – De skulle inte behöva finansiera sina ungdomars spelande. En annan fördel skulle vara att 18-åringar för det mesta är mer mogna och spelar därför inte för lika mycket

vinsten går till välgörenhet och att de ger underhållning och spänning åt gamla farbröder som väntar på sina fruar utanför butiken. Spelandet utgör ingen risk så länge som man vet när man ska sluta och håller sig inom rimliga summor.

Joakim

Bildkällor: takatalo.fi/teboil3.html
<http://koti.mbnet.fi/rpopas/pics/pokerit/sentti2.jpg>



Harry Potter och Dödsrelikerna

Den 21 november släpps den sjunde och sista Harry Potter boken, Harry Potter och Dödsrelikerna, på svenska, men för den som inte kunnat vänta så länge eller föredrar att läsa böckerna på originalspråk har den engelska utgåvan, *Harry Potter and the Deathly Hallows*, funnits tillgänglig sedan slutet av juli.

Den sista boken innehåller svar på många spännande frågor för Harry Potter-fantaster, men den kanske mest spännande frågan är vem som dör och vem som överlever. Jag har läst alla de andra böckerna på svenska men nu kunde jag inte vänta utan var tvungen att läsa den engelska versionen. I början var det lite jobbigt men jag kom snabbt in i språket, det som vållade vissa problem var att ganska många saker i Harry Potter-världen har helt olika namn på svenska och engelska, så det tog ett tag innan jag kom fram till vad sakerna egentligen var.

Alla de tidigare böckerna har haft en ganska klar uppbyggnad; Harrys sommarlov hos Dursleys, sedan Hogwarts expressen till skolan och middag i stora salen följt av ett spännande skolår kantat av faror och ett relativt lyckligt slut. I Harry Potter och Dödsrelikerna saknas den strukturen. Boken börjar med att Harry förbereder sin avfärd från familjen Dursleys, hans sjuttonde födelsedag närmar sig och i och med det upphör det skydd som funnits för



Harry på Privet Drive 4. Harry ska flyttas till ett säkrare gömställe med hjälp av medlemmar från Fenixorden, men Lord Voldemort har genomskådat deras plan och under färden dödas en av medlemmarna i orden. Harry kommer efter många om och men fram till Kråkboet där familjen Weasley förbereder bröllop för deras son Bill och Fleur. Men bröllopet stormas av Voldemorts dödsätare som tagit över ministeriet och nu är det ingen som går säker längre.

Harry ger sig av från bröllopet tillsammans med sina vänner Ron och Hermione och de ger sig ut på en resa för att förverkliga den uppgift som Dumbledore lämnade till dem, att förstöra de horrokruxer som finns kvar. Det är en farlig resa men först då de är förstörda kan Voldemort besegras en gång för alla. Till en början använder de Grimmdiplan nummer 12, som Harry ärvt

av sin gudfar Sirius, som sitt högkvarter. Men då ett av deras uppdrag går fel är de inte längre säkra där utan är tvungna att slå läger på olika platser nästan varje kväll för att undvika att dödsätarna hittar dem.

De fortsätter jakten på horrokruxer men resan blir längre och svårare än de trott och vännernas tålamod och lojalitet provas hårt. I ett skede får Ron nog och lämnar Harry och Hermione. Men han återvänder precis i rätt ögonblick för att rädda Harry från att dö, och de lyckas förstöra ett horrokrux. Alla tre blir vänner igen och fortsätter sökandet men får mera problem då de tas tillfånga och förs till Lucius Malfoys hus. Men de lyckas fly igen och planerar nu att göra inbrott i Grottings, banken i Diagongränd, för de tror att det finns horrokrux i ett av valven där. Senare återvänder de också till Hogwarts

för att söka flera horrokruxer, men Voldemort som nu blivit medveten om att de söker dem och är också på väg till Hogwarts för att skydda horrokruxet. Det är på Hogwarts som den slutliga striden nu tar vid och svaren på frågan om vem som dör och vem som överlever skall besvaras. Men för att inte förstöra för någon lämnar jag frågan obesvarad och den som vill veta får själv läsa boken.

J. K. Rowling har själv sagt att hon tycker att den sista boken är den bästa i serien och att det är just så som man vill avsluta, på

topp. Mina åsikter om boken är delade. Den är som alla andra Harry Potter- böckerna i den bemärkelsen att man kan inte lägga den ifrån sig utan är tvungen att nästan sträckläsa de 600 sidorna. Men ändå känner jag att jag saknar något. Boken har inte samma humor som de andra böckerna haft. Det som gjorde mig mest besviken var slutet. Boken bygger hela tiden på det slutliga mötet mellan Harry och Voldemort, men då det äntligen kom kändes det som om det blev för enkelt, det blev platt. Och om jag skall vara ärlig var slutet ganska förut-

sägbart. Jag kände att jag ville ha mera, det räckte inte till, jag blev sittande och funderade att var det allt? Fanns det inget mer?

Sista kapitlet i boken utspelar sig 19 år senare och då jag läste det blev jag nästan arg, åtminstone väldigt besviken, det var helt enkelt för rosa och lyckligt. Allt var är för självklart. Jag hade hoppats på mera av författarinnan som tidigare visat sig så skicklig på att överraska och förtrolla sina läsare, men den här gången lyckades hon inte helt förtrolla mig.

Sandra

Ocean's thirteen

Ocean's thirteen är den tredje fortsättningen på Ocean's 11- och 12. Nästan alltid anser man att uppföljare är sämre än den första och i det här fallet är reaktionerna väldigt blandade.

Vissa tycker att regissören Steven Soderbergh tagit i rejält och gjort den tredje uppföljaren till en succé medan andra är av totalt motsatt åsikt. Handlingen motsvarade mina förväntningar rätt så bra, trots att jag inte sett de två första filmerna. Jag förväntade mig att George Clooney, Brad Pitt och Matt Damon skulle ströva omkring i fina kostymer samtidigt som de utför olika sorters sabotage. Filmens verklighet var inte långt ifrån.

Med i filmen finns också Bernie Mac, Al Pacino och många andra. Pacino rekryterades för att spela den hjärtlösa kasinoägaren Willy Bank vars svek orsakar Elliot Gould(Reuben Tishkoff) en hjärtattack. Danny Ocean (Clooney) och hans kumpaner

skall ge Gould livslusten tillbaka genom att sätta Bank på plats och förstöra hans glamourösa Las Vegas kasino på öppningsdagen.

De lyckas få alla inbrott och olika sorters fifflande med spelmaskiner och - tärningar att löpa utan problem. Filmen är överlag rätt så förutsägbar och saknar större vändpunkter och överraskningar. Visst ger den tittaren en sorts spänningskänsla men enbart under några få minuter. Hela handlingen går förvånansvärt fort och man har inte en chans att på något vis lära känna alla de olika karaktärerna förutom på ytan. Skådespelarna är nästan alla stora stjärnor från förut och kanske hade Soderbergh räknat med att bara deras närvaro i filmen skulle bidra till dess succé eftersom, enligt min åsikt, filmen inte alls ger skådespelarna möjlighet att verkligen spela sina karaktärer.

Filmen är ändå inte totalt dömd för misslyckande utan har sina bra sidor som till exempel geniala idéer för hur de skall sa-



botera för Bank och hans lyxhotell/kasino. De får smidigt in "inside" personer i hotellet/kasinet och lyckas slugt placera ut minimala kameror som ger dem användbar och hemlig information. Några personer visar sig inte vara dem man tog dem för och hela sabotaget är välplanerat in i minsta detalj och överlag helt okej.

Eftersom en del människor anser att filmen är väldigt bra och andra inte, är det bäst att själv se filmen och sedan säga sin åsikt än att direkt låta bli att se den.

Daniela

Lüschers färgtest

Placera färgerna i ordning så att favoritfärgen kommer först, den nästbästa färgen kommer som andra o.s.v.

Röd **Blå**
Grön **Brun** **Svart**
Lila **Grå** **Gul**

Vilken personlighet har du?

Färg Nyckelord

Sådan är du:

Röd energi, passion
Du är en bra ledare.

Blå lojalitet, lugn
Du är sensitiv och lättsårad, men du får aldrig panik.

Grön motståndare mot förändringar
Du är självisk, men presterar alltid på en hög nivå.

Brun psykisk styrka, säkerhet
Du är rastlös, osäker och oroad över sjukdomar.

Svart NEJ – till allting
Du gör uppror mot ditt öde.

Lila impulser, lugn sensualitet
Du är en barnslig person som lever i en fantasivärld.

Grå konflikter, känslor
Du ändrar lätt din uppfattning om saker och ting.

Gul glädje, avslappning
Du är en positiv person.

Andrea





Nightwish kommer igen

I oktober 2005 avskedade Nightwish sin vokalist Tarja Turunen som medverkat i bandet ända sedan bandet grundats. Turunen var bandets självklara frontfigur och hennes iskallt vackra röst kombinerat med bandets energiska powermetall hade i hög grad gett Nightwish den status som bandet hade.

Med ett öppet brev förklarade de övriga bandmedlemmarna orsakerna till avskedningen. De ansåg att Turunen hade blivit en diva som varken brydde sig om de övriga bandmedlemmarna eller om fansen utan det enda de ansåg Turunen bry sig om var pengar. Många av oss minns säkert också vilka följder det här fick i medierna, speciellt i kvällstidningarna sökte man orsaker till det skedda

och spekulerade med många lösräckta rykten som om det t.ex. skulle ha legat någonting av en förälskelse mellan Tarja Turunen och bandets ledare och låtskrivare Tuomas Holopainen bakom avskedningen av Turunen.

Många trodde också att bandet i sig skulle gå under i och med Turunens bortfall. Men bandet repade sig i varje fall och startade en omfattande rekrytering av en ny vokalist. Över 2000 personer sökte platsen som Nightwish nya vokalist och i början av år 2007 meddelade bandet att ansökningstiden gått ut och bandet valt en ny vokalist. Bandet väntade dock med att avslöja vokalistens identitet till tidpunkten för publiceringen av den första singlen från bandets nya skiva *Dark Passion Play*. Skivan skulle publiceras på hösten samma år. Det

kom således fram i maj 2007 att Nightwish hade valt svenskan Anette Olzon till ny vokalist.

Det kom fram att inspelningen av den nya skivan, vars låtar Holopainen hade börjat skriva redan under år 2005 efter att Turunen avskedats, skulle bli ett mycket omfattande projekt och att kostnaderna för skivan skulle gå upp till över en halv miljon euro. Nightwish började inspelningarna i Abbey Road studios i London med att spela in orkesterns och körens bitar. Nightwish hyrde en hel symfoniorkester för inspelningarna och man kan förstå att det hela kom att bli mycket dyrt. Holopainen har dock sagt att nu var den stund då man skulle satsa stort och inte pruta alls på det man ville genomföra. Nightwish fick slutligen mixningen till skivan klar i maj 2007, ungefär

samtidigt som man informerade om att Anette Olzon skulle bli bandets nya sångare. Skivan Dark Passion Play släpptes, efter en tid som för fansen kändes som en evighet, den 26 september 2007.

Skivan är ett 75 minuter långt "epos" och redan i den 14 minuter långa öppningslåten märker man att ambition verkligen inte har saknats vid processen av denna skiva. Skivans första låt heter The Poet And The Pendulum och är alltså hela 14 minuter lång. Det var ursprungligen meningen att The Poet And The Pendulum också skulle bli namnet för hela skivan men Holopainen ändrade sig till slut för han ville inte att en enda låt skulle bli titel för hela skivan. Låten är delad i fem delar och börjar med ett lugnt solo av en pojsopran. Men snart försvinner dock lugnet och i refrängen kör hela symfoniorkestern på för fullt och bildar en ljudvall så mäktig man aldrig tidigare skapat i finsk rockmusik, den är tidvis så stark att Olzons lina röst hamnar i skymundan. Olzons mycket vackra egendomliga röst kommer ändå fram i andra delar av låten bl.a. i den tredje lite lugnare delen och likaså i den sista helt otroligt vackra delen som till slut ger lyssnaren en glimt av hopp efter den annars till sitt budskap mycket tunga och mörka låten.

Att välja det mest omfattande verket på skivan till skivans första låt är ett ganska egendomligt val. Det kan ge lyssnaren en mätt känsla, en känsla av ett behov att få smälta detta massiva verk lite längre. För vid de första gångerna man lyssnar på låten vill den inte öppna sig för lyssnaren och det kräver tid att verkligen förstå hela låten.

Efter den mäktiga öppningslåten följer några tyngre snabbare låtar. Bye Bye Beautiful är ski-

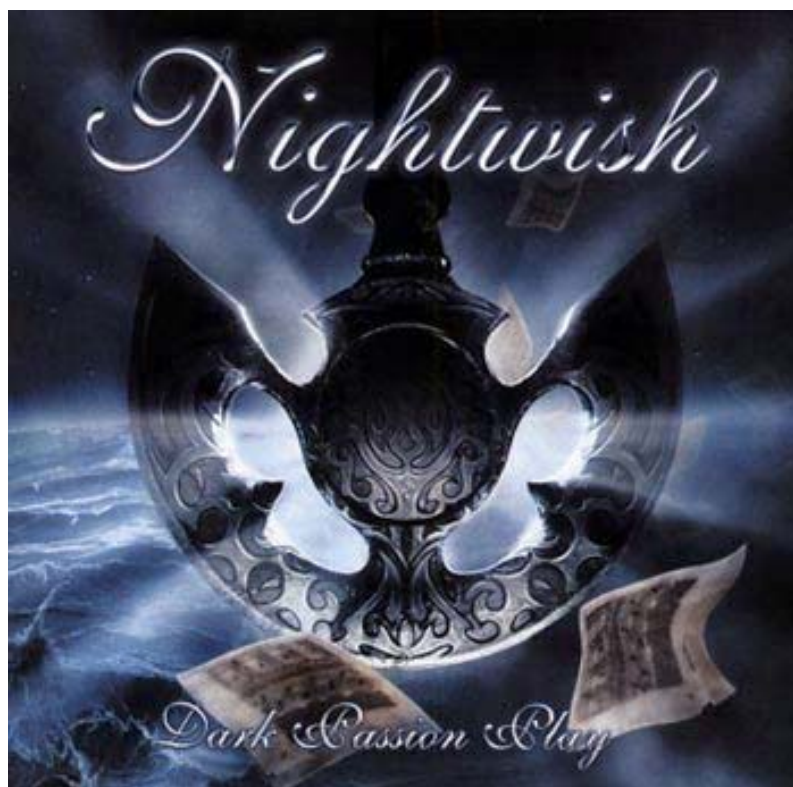
vans andra låt. Redan låtens namn tyder på att låten handlar om bandets förra vokalist Tarja Turunen och konflikten mellan henne och bandet. Låten är ganska tung och i refrängen

sjunger Marco Hietala kraftfullt. Som tredje låt på skivan är singlen Amaranth som är en väldigt medryckande låt med en nästan lite poppig känsla över sig. Anette Olzons röst fungerar väldigt bra i den här låten. I den fjärde låten på skivan Cadence of Her Last Breath finns det en känsla av den amerikanska numetal stilen när Anette Olzon och Marco Hietala för en slags dialog i refrängen. Det här är en väldigt otypisk låt för Nightwish och gör bandet kanske lite för likt sina centraleuropeiska rivaler. Skivans femte låt Master Passion Greed är den absolut tyngsta låten Nightwish någonsin gjort. Den riktar sig tydligt till Turunens make

"Skivan Dark Passion Play släpptes, efter en tid som för fansen kändes som en evighet, den 26 september 2007"

Marcello Cabuli vars girighet Holopainen skyller på att relationerna mellan Turunen och bandet blev som de blev.

Skivans sjätte låt är en lugn ballad som heter Eva och handlar om en ung mobbad flicka. Balladen är riktigt bra men är långt ifrån så bra som vissa andra av Nightwish mycket fantastiska ballader har varit. Man kan också säga att låten på ett sätt delar skivan i de mycket raka och hårda låtarna före balladen till mer experimenterande låtar under resten av skivan. Efter Eva följer som sjunde låt en egypteninspirerad låt Sahara som börjar med ett mycket kraftfyllt riff som ändå inte upprepas flera gånger i låten.



Låten hör för övrigt också till de bästa på skivan. Efter Sahara följer två mer medelmåttiga låtar, Whoever Brings the Night och For the Heart I Once had. Jag skulle nästan våga säga att de här låtarna är de överlägset sämsta på skivan och man vill helst av allt bara hoppa över dem då man lyssnar på skivan.

Efter den här lilla svackan följer då ändå som tionde låt kanske den mest intressantaste Nightwishlåten någonsin, The Islander. Låten är en lugn keltinspirerad folkrocklåt som är skriven av basisten Marco Hietala och handlar om en ensam fyrvakt på en ensam ö mitt i det öppna havet. Det är verkligen ett lyckat drag att ha den med på skivan och den låter inte som någonting annat Nightwish tidigare gjort. I sluttonerna av The Islander börjar skivans elfte låt Last of the Wilds som är en mycket lyckad instrumentallåt. Låten är lite Irlandin-

spirerad med inslag av finsk folk-musik. Det låter fruktansvärt absurt men fungerar faktiskt otroligt bra. Som nästsista låt på skivan fungerar den mäktiga 7 Days To The Wolves. Låten är hård och aggressiv och låtens refräng fungerar väldigt bra.

Meadows of Heaven avslutar slutligen detta massiva verk på ett mycket stilfullt sätt. Låten börjar mycket lugnt och stämningsfullt med endast sång och ett enkelt komp. Låten växer sig dock större för varje minut och efter att låten slutat får lyssnaren faktiskt en mätt och nöjd känsla, som man också borde ha efter en skiva av denna kaliber. Låten är ett mycket bra avslut på skivan.

Skivan är som en helhet ett mycket lyckat verk och fast det finns låtar som inte berör lyssnaren något märkbart så är ändå höjdpunkterna på skivan många fler och man kommer att komma ihåg skivan för dess mäktiga öpp-

ningsspår The Poet and The Pendulum och för låtar som Amaranth, Eva, The Islander och Meadows of Heaven. Man kan med fog säga att bandet har repat sig från problemen det hade för två år sedan och bandets nya sångare Anette Olzon har verkligen tagit sin plats i bandet och sköter den, iallafall på den här skivan med stil. Med valet av Anette Olzon, som inte är det minsta lik sin föregångare, visar bandet att man inte ville säkra och välja någonting som skulle ha påmint om det gamla utan istället valde man att göra någonting nytt och pröva på lite nya stilar. Det är ett val som i och med den här skivan visar sig ha varit mycket lyckat.

Janne

Bildkällor: http://img.mtv3.fi/mn_kuvat/mtv3/viihde/viihde_2007
<http://images.google.fi/imgres?imgurl>
<http://www.wallpaperbase.com/wallpapers/music/>



Den finlandssvenska kanalen



I många år har det diskuterats huruvida vi finlandssvenskar behöver en egen finlandssvensk kanal på finlandssvenska. Så kom den dagen då drömmen äntligen blev verklighet; en egen kanal i det allmänna TV-nätet. Och resultatet blev - finlandssvenskt; i avsaknad av ett bättre ord.

Sedan vi äntligen skaffat digibox kan även vi se FST5, något som inte märks anmärkningsvärt mycket. Oftast är det bara ännu en kanal att bläddra förbi då man letar efter något sevärt om kvällarna. Ibland kan nyhetssändningarna på svenska eller någon rubrik i en av deras många texttrutor fånga ens uppmärksamhet, men annars är kanalen bara en i mängden. Det är synd eftersom TV är som bäst då det handlar om något man kan relatera till.

Men det är här jag anser att FST5 gör sitt stora misstag. Man har som sagt satsat på att göra

finlandssvensk TV, inte på att göra bra program på svenska. Även om en viss mängd kultur kan vara bra att baka in i programtablån fylls kvoten för hur mycket finlandssvensk käckhet en människa står ut med på en kväll snabbare än snabbt.

Att tonåringar inte är den huvudsakliga målgruppen för kanalen står klart, men jag har många gånger funderat över vem kanalen egentligen riktar sig till. Ingen jag känner, varken gammal eller ung, följer med kanalen regelbundet. Hur kommer detta sig? Kan det vara så att folk helt enkelt redan är för vana att följa de finska kanalerna? Och vad händer nu när alla svenskspråkiga program sakta men säkert försvinner ur YLE:s övriga kanaler? Kommer de svenskspråkiga programmen att totalt glömmas bort eller kommer FST5 verkligen att växa till den kanal som alla finlandssvenskar följer?

Så som FST5:s programut-

bud ser ut i dagens läge tror jag inte att kanalen kommer att lämna några större spår i TV-världen. Dessutom sänds de flesta programmen minst två gånger, och vem orkar se samma maträtt tillredas gång på gång på gång? Men om kanalen istället skulle satsa på fler nordiska program och större variation i utbudet kunde den kanske locka en bredare publik och på det viset ha en större chans att överleva. I detta läge är det kanske värt att nämna att FST5 redan sänder vissa riktigt bra danska kriminalserier och att nyheter på svenska är nog så viktiga. Mer i den stilen och åtminstone jag kommer att sitta som klistrad.

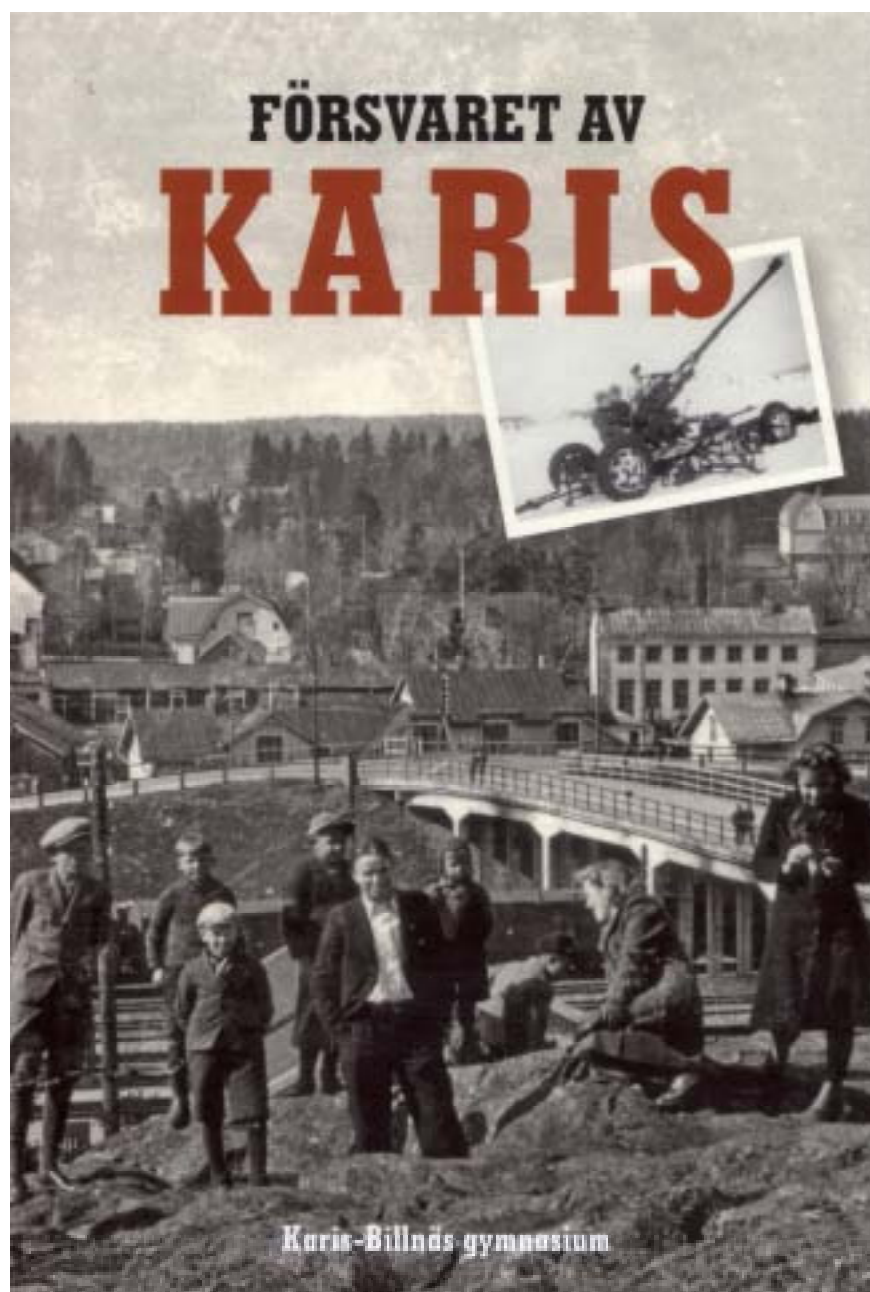
Men som sagt är jag faktiskt lite besviken; känslan av att det återigen varit mycket ljud för ingenting bara växer från dag till dag. På den splitternya kanalen sänds ju inget nytt eller exklusivt, bara samma gamla smörja som man tidigare kunde se på TV2, varvat med gröna texttrutor som återberättar det som just sades i TV-nytt. Så kära FST5 – skärper!

Andrea



”En välredigerad, vacker och lokalhistoriskt intressant bok.”
Hufvudstadsbladet

”En given julkapp”
Västra Nyland



”Boken ger en heltäckande bild av
försvarsåtgärderna i en strategisk viktig ort.”
Västra Nyland